

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Моделювання професійної підготовки й діяльності фахівця

Шифр та назва спеціальності
011 – Освітні, педагогічні науки

Інститут
ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма
Педагогіка вищої школи

Кафедра
Педагогіки і психології управління
соціальними системами ім. акад. І. Зязюна (31)

Рівень освіти
Магістр

Тип дисципліни
Вибіркова

Семестр
1

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Пономарьов Олександр Семенович

email@khp.edu.ua

Кандидат технічних наук, професор, професор
Педагогічний стаж 59 років, кількість публікацій 925, в тому числі 5 підручників. Основні курси "Філософія управління", "Філософія управління", "Технологія управління", "Управління проектами в освіті", "Поведінкові компетенції в управлінні проектами", "Професійна культура викладача", "Психологія лідерства в освіті". Системне дослідження феномену управління відображено в підготові та публікації одноосібно чи у складі авторських колективів монографії, підручника і начальних посібників з філософії управління, психології управління, педагогіки управління, логіки управління, етики управління, технології управління та культури управління.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Моделювання професійної підготовки і діяльності фахівця як ефективний метод наукового дослідження вивчає сенс, призначення і структуру моделі фахівця та його освітньої і професійної підготовки, спрямованої на забезпечення ефективності його професійної діяльності.

Мета та цілі дисципліни

Мета дисципліни полягає у формуванні теоретичних і світоглядних світоглядних позицій студентів та в оволодінні ними методологією побудови і використання моделей фахівця, його підготовки та професійної діяльності як джерела вибору та обґрунтування змісту його професійної освіти..

Формат занять

Лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

Компетентності

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі освітніх та педагогічних проблем за допомогою їх моделювання.

Загальні компетентності (ЗК), визначені стандартом вищої освіти :

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК10. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК), визначені стандартом вищої освіти:

СК1. Здатність проектувати та використовувати сучасні теорії, методології й методи педагогіки вищої школи стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі освіти.

СК2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освіти й педагогіки.

СК3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

Результати навчання

Програмні результати навчання (РН), визначені стандартом вищої освіти:

РН1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

РН6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проекти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

РН8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

РН10. Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

РН11. Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 180 год. (6 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 116 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Знання основних соціальних процесів, наявність освітнього ступеня «бакалавр», «спеціаліст/магістр (друга вища освіта)», навички спільної діяльності та комунікабельність

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

{Характерними особливостями дисципліни виступають поєднання теоретичного характеру начального матеріалу з практичною його спрямованістю та чіткою світоглядною орієнтацією, використання логіко-методологічних принципів структурування матеріалу та прагнення розробки і використання адекватних моделей фахівця та його професійної діяльності. Методи й технології навчання орієнтуються на формування методологічної культури, логічного мислення й ціннісного сприйняття студентами своєї професії.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Вступ. Сутність і призначення моделювання як методу наукового дослідження

1.1 Обставини, що зумовлюють потребу в моделюванні об'єктів і явищ

1.2 Моделювання як метод наукового дослідження

1.3 Сенс поняття моделі

1.4. Особливості моделювання в соціально-гуманітарних науках

Тема 2. Сутність та призначення моделі фахівця

2.1 Цілі розробки моделі фахівця

2.2 Сенс і призначення моделі фахівця

2.3 Вимоги до фахівця як особистості та професіонала та їх відображення в моделі

2.4 Залежність моделі фахівця від науково-технічного і соціального прогресу

Тема 3. Принципи розробки моделі фахівця

3.1 Загальнометодологічні принципи

3.2 Специфічні принципи розробки моделі

3.3 Загальна і професійна культура в структурі моделі фахівця

3.4 Морально-етичні аспекти моделі фахівця

Тема 4. Ціннісний сенс моделі фахівця

4.1 Змістовний аспект цінностей освіти

4.2 Функціональний аспект цінностей освіти

4.3 Ціннісне сприйняття професії фахівцем з педагогіки вищої школи

4.4 Загальна структура цінностей освіти

Тема 5. Загальна структура моделі фахівця

5.1 Професійна компетентність як визначальний елемент моделі фахівця

5.2 Соціальна компетентність як невід'ємна складова моделі фахівця

5.3 Професійно і соціально значущі особистісні риси фахівця в структурі його моделі

5.4 Соціальні вимоги до педагога та їх відображення в моделі фахівця

Тема 6. Модель освітньої і професійної підготовки фахівця

6.1 Цільові аспекти феномену моделювання освітньої і професійної підготовки фахівця

6.2 Визначення цілей, змісту й характеру загальної освіти майбутнього фахівця

6.3 Аналіз професійної діяльності фахівця і визначення його професійної підготовки

6.4 Відображення підготовки фахівця в його моделі

Тема 7. Моделювання педагогічної творчості і майстерності

7.1 Сутність та особливості феномену педагогічної творчості

7.2 Види діяльності залежно від рівня творчості

7.3 Модель творчості в системі педагогічних компетенцій

7.4 Алгоритм реалізації творчого підходу

Тема 8. Логіко-методологічні засади моделювання управління освітнім процесом

8.1 Особливості управління освітнім процесом

8.2 Принципи і проблеми управління освітнім процесом підготовки фахівця

8.3 Формування системи цінностей в процесі освітньої підготовки фахівця

Теми практичних занять

Тема 1. Моделювання як метод наукового дослідження

Зміст заняття: осмислення сенсу моделі та моделювання. Характерні вимоги до моделі як чинника наукового пізнання. Приклади адекватних і неадекватних моделей.

Тема 2. Сенс і призначення моделі фахівця

Зміст заняття: визначення взаємозв'язку між реальною особистістю та її описом. Опис характерних рис і якостей як модель людини.

Тема 3. Методологія розробки та використання моделі фахівця

Зміст заняття: Побудова системи взаємозв'язків між завданнями моделі. Основні підходи до побудови моделі фахівця та його діяльності. Методологічні принципи розробки моделі фахівця.

Тема 4. Моделювання в системі цінностей освітньої діяльності

Зміст заняття: Формування системи життєвих цінностей майбутніх фахівців з педагогіки вищої школи та їх відображення в загальній структурі моделі

Тема 5. Обґрунтування структури моделі фахівці.

Зміст заняття: вимоги до моделі. Елементи структури і взаємозв'язки між ними. Істотні та неістотні зв'язки. Забезпечення адекватності моделі.

Тема 6. Побудова моделі освітньої підготовки фахівця

Зміст заняття: Побудова системи завдань освітньої інформаційного забезпечення управління

Тема 7. Методологія моделювання педагогічної творчості

Зміст заняття: Поняття методології діяльності. Аналіз методологічних принципів та їх застосування в моделюванні освітніх процесів.

Тема 8. Логіко-методологічні принципи управління освітнім процесом

Зміст заняття: управління освітнім процесом. Визначення ієрархічної структури управління освітою. Цілі і завдання управління на різних рівнях ієрархії. Моделювання ієрархічної структури управління освітою

Теми лабораторних робіт

Заповнюється за наявності в плані лабораторних занять.

Самостійна робота

1 Підготовка реферата за індивідуальним завданням, проведення дослідження проблем управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів

2 Розробка моделі освітнього процесу відповідно до тематики дипломної роботи

Література та навчальні матеріали

Основна література:

1. Ігнатюк О.А. Формування готовності майбутнього інженера до професійного самовдосконалення : теорія і практика : монографія. - Харків: НТУ "ХПІ", 2009. 432 с.
- Кремень В.Г., Пазиніч С.М., Пономарьов О.С. Філософія управління: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - Київ: Знання України, 2007. 360 с.
2. Кремень В.Г., Пазиніч С.М., Пономарьов О.С. Філософія управління. Вид. 2-ге, доповн. і переробл.- Харків: НТУ "ХПІ", 2008. 524 с.
3. Пономарьов О.С., Касьянова О.М. Моделювання діяльності фахівця: Підручник.- Харків: НТУ "ХПІ", 2011. 236 с.
4. Кремень В.Г., Пазиніч С.М., Пономарьов О.С. Людська діяльність як об'єкт філософської рефлексії // Філософія і сучасність. 2011. №6. С 6-10.
5. Пономарьов О.С. Модель професійної діяльності фахівця: Текст лекції. – Харків: НТУ "ХПІ", 2006. – 28 с.
6. Пономарьов О.С., Черемський М.П. Моделювання педагогічної творчості і майстерності: Методичні вказівки. – Харків: Видавець Л.І. Мачулін, 2019. 88 с.

Додаткова література:

1. Бабаєв В.М., Пономарьов О.С., Пазиніч С.М. Соціальне пізнання і логіка управління : монографія. - Харків: ХНУМГ, 2015. 182 с.
2. Пономарьов О.С., Середа Н.В., Чеботарьов М.К. Моделювання діяльності фахівця: навч.-метод. посібник. – Харків: НТУ «ХПІ», 2015. 60 с.
3. Дистанційний курс для слухачів магістерської програми з педагогіки вищої школи. – Харків: ФЛ-П Черняк Л. О., 2018. 94 с.

4. Пономарьов О.С., Костира І.В. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з курсу "Моделювання професійної підготовки та діяльності фахівців". – Харків: Панов А.М., 2020. 46 с.
5. Стандарт вищої освіти України. Рівень вищої освіти другий (магістерський). Галузь знань 01. Освіта/педагогіка. Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки. Видання офіційне. Міністерство освіти і науки України. – Київ, 2021..
6. Товажнянський Л.Л., Романовський О.Г., Пономарьов О.С., Черваньова З.О. Педагогіка управління: Навч. посібник. - Харків: НТУ "ХПІ", 2003. 408 с.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Опис структури підсумкової оцінки, обов'язкових завдань та процедури нарахування балів, особливо звертаючи увагу на самостійну роботу та індивідуальні завдання.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Олександр РОМАНОВСЬКИЙ

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
ЛТетяна СОЛОДОВНИК